

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री गोपाल पराजुली
माननीय न्यायाधीश श्री ओमप्रकाश मिश्र
फैसला

०७०-CR-०२३७

मुद्दा:- उत्तरपुस्तिका कोडिङ समेतको अनियमित कार्य गरी भ्रष्टाचार गरेको।

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको तर्फबाट ऐ. का सचिव केशवप्रसाद पुनरावेदक
भट्टराई ----- १ वादी

विरुद्ध

अनन्त महतोको छोरा पर्सा जिल्ला, जितपुर गा.बि.स. वडा नं. ६ घर भई
हाल मोरङ जिल्ला, विराटनगर उप-महानगरपालिका वडा नं. १३ तीनटोलिया
बस्ने पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय चिकित्साशास्त्र संकायका डीन प्रा.डा. राम कुमार
सिंह ----- १

कालिदास भट्टराईको छोरा तनहुँ जिल्ला, केशवटार गा.बि.स. वडा नं. १ घर प्रत्यर्थी
भई हाल झापा जिल्ला, दमक नगरपालिका वडा नं. १० भूकुटी चोक बस्ने प्रतिवादी
पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय चिकित्साशास्त्र संकायका सह-प्राध्यापक डा. मुक्तिनाथ
भट्टराई ----- १

युवराज भट्टराईको छोरा मोरङ जिल्ला, शनिश्चरे गा.बि.स. वडा नं. ३ बस्ने
पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय चिकित्साशास्त्र संकायका शिक्षण सहायक नवीन भट्टराई -- १

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा ९ उपदफा १ को खण्ड (क) बमोजिम यस
अदालतमा पुनरावेदन परेको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य र ठहर यस प्रकार छ:-

पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय, चिकित्साशास्त्र संकायबाट B.Sc Nursing को दोस्रो पटक भएको प्रवेश परीक्षाका उत्तरपुस्तिकाहरु उक्त परीक्षा उप-समितिका सदस्य नवीन भट्टराई, परीक्षा उप-समितिका संयोजक डा. मुक्तिनाथ भट्टराई तथा चिकित्साशास्त्र संकायका डीन राम कुमार सिंह समेतको मिलोमतोमा गौशाला स्थित होटल भिजनमा राखी गैरकानूनी रुपमा कोडिङ समेत गर्न लागेको भन्ने व्यहोराको उजुरी निवेदन अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग समक्ष मिति २०६८।८।२८ मा प्राप्त भै मिसिल सामेल रहेको।

का.जि., का.म.न.पा. वडा नं. ९ बत्तिसपुतली स्थित होटल भिजन नेपाल प्रा.लि. को नवीन भट्टराईको नाममा बुक भएको कोठा नं.४०३ बाट एकाउन्न वटा B.Sc. Nursing विषयको व्हाइट हाउस कलेज सेण्टरका उत्तरपुस्तिका र विद्यार्थी हाजिरी फारम दश थान तथा खाली उत्तर पुस्तिका एक पाकेट तथा उक्त विषय लगायत अन्य विषयका प्रश्नपत्र अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट खटिइ गएको टोलीले बरामद गरेको बरामदी मुचुल्का मिसिल सामेल रहेको।

का.जि.,का.म.न.पा. वडा नं.९ स्थित होटल भिजन नेपाल प्रा.लि.को कोठा नं.४०३ पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयका परीक्षाको उप-समितिका सदस्य नवीन भट्टराईले २०६८।८।२३ देखि बुक गरी बसी आएको देखिएको, उक्त कोठा खोली हेर्दा B.Sc. Nursing विषयको व्हाइट हाउस परीक्षा केन्द्रका दोस्रो प्रवेश परीक्षाका उत्तरपुस्तिका थान-५१ (एकाउन्न) र १० थान विद्यार्थी हाजिरी फारम तथा खाली उत्तरपुस्तिका एक प्याकेट र उक्त नर्सिङ विषयका प्रश्नपत्र समेत फेला परेको हुँदा उल्लेखित कागजातहरु मुचुल्का तथा शिल छाप गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुको साथै उक्त कार्यमा संलग्न चिकित्साशास्त्र संकायका डीन प्रा.डा. राम कुमार सिंह, उक्त परीक्षा उप-समितिका संयोजक डा. मुक्तिनाथ भट्टराई र उक्त परीक्षा उप-समितिका सदस्य नवीन भट्टराई समेतलाई अ.दु.अ.आ.मा उपस्थित गराएका छौं भन्ने समेत व्यहोराको प्र.ना.उ. उत्तम पाण्डे समेतको प्रतिवेदन मिसिल सामेल रहेको।

का.जि., का.म.न.पा. वडा नं.९ तिलगंगा कोलोनी स्थित मुक्तिनाथ भट्टराईको साली रुक्मणी ज्ञवाली (सुबेदी)को घरबाट विभिन्न केन्द्रका उत्तरपुस्तिकाहरु अटोमेटिक नंबरिङ मेशिन थान-१ (एक) र सो मा प्रयोग हुने मसी समेत बरामद गरेको बरामदी मुचुल्का मिसिल सामेल रहेको।

राजविराज परीक्षा केन्द्रका प्रवेश परीक्षासंग सम्बन्धित उत्तरपुस्तिकाहरु बुद्ध एयरको सिनामंगल, काठमाडौं स्थित कार्गो सेक्सनबाट पठाउने सुरेन्द्रप्रसाद न्यौपाने र पाउने श्री नवीन भट्टराईको नाम उल्लिखित स्टिच लागेको C.N.११३८४८४ बाट आएको पहेंलो खाम बरामद भएको बरामदी मुचुल्का।

मिति २०६८।४।३१ गते उपकुलपति महेश्वरमान श्रेष्ठको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले चिकित्साशास्त्र संकाय अन्तर्गतका शैक्षिक कार्यक्रमहरु B.Sc Nursing, PBN, B.Pharmacy र BPH का प्रवेश परीक्षा मिति २०६८।५।२४ गते र २५ गते गर्ने र शैक्षिक सत्र ०६८।०६९ को प्रवेश परीक्षालाई व्यवस्थित गर्न उपकुलपतिको प्रत्यक्ष निगरानीमा रहने गरी चिकित्साशास्त्र संकायका डीनको संयोजकत्वमा परीक्षा नियन्त्रक, सह-डीन, सह-डीन नभएको अवस्थामा उक्त संकायबाट मनोनित बरिष्ठ शिक्षक रहने गरी ३ सदस्यीय चिकित्साशास्त्र संकाय प्रवेश परीक्षा समिति गठन गर्ने र त्यसको सदस्य सचिवमा परीक्षा नियन्त्रक रहने गरी गरेको निर्णय सहितको निर्णय पुस्तिका (माइनुट बुक) मिसिल समेल रहेको।

पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयका उपकुलपति एवं कार्यकारी परिषद्का अध्यक्ष प्रा. महेश्वरमान श्रेष्ठको अध्यक्षतामा मिति २०६८।८।२९ गते बसेको कार्यकारी परिषद्को बैठकबाट पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय चिकित्साशास्त्र संकाय अन्तर्गत मिति २०६८।८।२४ र २५ गते लिइएको प्रवेश परीक्षा विशेष कारणबस रद्द गर्ने निर्णय भएको र सो निर्णय बमोजिमको सूचना मिति २०६८।९।१ गतेको कान्तिपुर दैनिकमा प्रकाशन भएको प्रतिलिपि मिसिल सामेल रहेको।

पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय चिकित्साशास्त्र संकाय अन्तर्गतको दोस्रो पटकको प्रवेश परीक्षा समितिको संयोजकको हैसियतले प्रवेश परीक्षामा संलग्न छु, उक्त परीक्षा B.Sc Nursing, BPN, BPH र B.Pharmacy बिषयको दोस्रो पटकको प्रवेश परीक्षा थियो, उक्त परीक्षाका लागि नेपालगंज, पोखरा, बुटवल, नारायणघाट, काठमाडौं, बिराटनगर, राजविराज र जनकपुरमा परीक्षा केन्द्रहरु तोकिएका थिए, उक्त परीक्षाका उप-समितिका संयोजक र सदस्यहरु म बाट समेत तोकिएको हो, परीक्षा समिति मेरो संयोजकत्वमा डा. मुक्तिनाथ भट्टराई सदस्य र सदस्य सचिवमा परीक्षा नियन्त्रक तीर्थकुमार श्रेष्ठलाई तोकिएको थियो, उक्त प्रवेश परीक्षा संचालनको लागि उप-समितिमा संयोजक डा. मुक्तिनाथ भट्टराई, सदस्यहरुमा डा. भूपेन्द्र चरण

श्रेष्ठ, नवीन भट्टराई, गिरीराज कोइराला, मोहन पोखरेल, डा. रञ्जना शर्मा र श्रीमती कविता अधिकारीलाई तोकिएको थियो, केन्द्राध्यक्षको लागि परीक्षा केन्द्र तोकिएको कलेजको प्रिन्सिपललाई तोकने व्यवस्था भएकाले उहाँहरुलाई नै तोकिएको हो, परीक्षा उप-समितिलाई उत्तरपुस्तिकाहरु संकलन गर्न, प्रश्नपत्र बनाउन, परीक्षा लिने, कपी जाँच गरी रिजल्ट निकाल्ने समेत प्रवेश परीक्षा सम्बन्धी सम्पूर्ण कामको जिम्मेवारी दिइएको हो भन्ने समेत व्यहोराको प्रवेश परीक्षा समितिका अध्यक्ष एवं संयोजक प्रा.डा. राम कुमार सिंहले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

उक्त संकाय अन्तरगतको परीक्षा समितिले मेरो संयोजकत्वमा उप-समिति गठन गरेपछि मात्र मलाई दोस्रो प्रवेश परीक्षा हुने कुरा अवगत भयो, उक्त उप-समितिलाई प्रश्नपत्र तयार गर्ने, उत्तरपुस्तिका परीक्षण गरी नतिजाको सूची तयार गर्ने काममा परीक्षा समितिसंग समन्यव गरी काम गर्ने जिम्मेवारी दिइएको थियो, अन्य प्रशासनिक काम यस समिति अन्तर्गत रहेको थिएन, उक्त परीक्षा B.Sc Nursing, BPN, BPH र B.Pharmacy विषयको दोस्रो पटकको प्रवेश परीक्षा थियो, परीक्षाका लागि नेपालगंज, पोखरा, बुटवल, नारायणघाट, काठमाडौं, बिराटनगर, राजविराज र जनकपुरमा परीक्षा केन्द्रहरु तोकिएका थिए, २०६८ मंसिर २१ गते उप-समितिको पहिलो बैठक बोलाइएको थियो, तर अचानक मंसिर २० गते मेरो पिताजीको स्वास्थ्य स्थिति बिग्रेको खबर आएकोले सो बारेमा मैले परीक्षा समितिका अध्यक्ष तथा डीनज्यूलाई अवगत गराई म गैँडाकोट नवलपरासी तर्फ गएको हुँ, त्यसैले मंसिर २१ गतेदेखि २६ गतेसम्म भएका कामहरुमा मेरो संलग्नता रहेको छैन, उप-समितिको बैठक बसे नबसेको मलाई जानकारी छैन, उक्त परीक्षाका उत्तरपुस्तिका काठमाडौं पठाउने र सो संकलन गर्ने Focal Person को रूपमा काठमाडौं खटिएका नवीन भट्टराईलाई अह्राइएको थियो, परीक्षा समितिका अध्यक्ष डीनज्यूसंग परामर्श गरी उहाँकै आदेशमा निज नवीन भट्टराईलाई बिधीवतदंगले उत्तरपुस्तिका कोडिङ गर्ने काम गर्दै गर्न फोन मार्फत भनेको हुँ, कुन ठाँउमा बसी काम गर्ने भन्ने कुरा डीनज्यूबाट स्पष्ट नभएकाले मैले पनि स्पष्ट किटान गरी नभनेको हो, मिति २०६८ साल मंसिर २७ गते नवीन भट्टराईबाट राजविराज, चितवन र बुटवल केन्द्रका सबै विषयका र काठमाडौं केन्द्रका बि.एस्सी नर्सिङ्ग बाहेकका सम्पूर्ण उत्तरपुस्तिका र कोडिङ मेसिन बुझि लिएँ, भोलिपल्ट बिहान बिराटनगर जाने कार्यक्रम भएको हुनाले उक्त रात आफैसंग सुरक्षित राखेको थिएँ, बुद्ध एयरको कार्गोमा राजविराजका

उत्तरपुस्तिका रहेको, मैले उक्त कार्गो नंबर पाइसकेको थिएँ, कार्गो कस्को नाममा कुन हालतमा आयो मलाई जानकारी छैन, साथै विश्वविद्यालयको परीक्षा संचालन सम्बन्धी विस्तृत कार्यविधि सहितको निर्देशिका भए नभएको समेत मलाई जानकारी छैन, म हरेक पटक काठमाडौँ आउँदा विश्वविद्यालयको काठमाडौँ स्थित सम्पर्क कार्यालयमा सम्पर्क गर्ने गरेकै छु, आफ्नो सम्पर्क कार्यालय हुँदाहुँदै त्यसको उपयोग नगर्ने भन्ने सवाल नै आउँदैन भन्ने समेत व्यहोराको प्रवेश परीक्षा समितिका सदस्य एवं परीक्षा उप-समितिका संयोजक डा. मुक्तिनाथ भट्टराई ले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

म उक्त प्रवेश परीक्षा उप-समितिको सदस्य तोकिएको थिएँ, उक्त कार्यको लागि उप-समितिको सदस्यको हैसियतले मलाई प्रश्नपत्र तयार गर्ने, उत्तरपुस्तिका परीक्षण गरी नतिजा प्रकाशन गर्ने सम्मको जिम्मेवारी थियो, साथै काठमाडौँ केन्द्रको लागि पर्यवेक्षकको जिम्मेवारी समेत तोकिएको थियो, मिति २०६८।८।२३ गते उक्त परीक्षा संचालनको लागि करिब ३:०० बजेतिर काठमाडौँ आएका हौं, काठमाडौँमा सम्पर्क व्यक्ति कृष्ण प्रसाद भुसाल (एसिएनको अध्यक्ष) लाई काठमाडौँ आउँदै गरेको जानकारी गराएको हुँ, मंसिर २४ गते बिहान निजले नै हामीलाई परीक्षा केन्द्र हिमालयन हाइट हाउस खुमलटार सम्म पु-याएका हुन, परीक्षा सकिए पश्चात् सोही कलेजका प्रिन्सिपलले हामीलाई पुरानो बानेश्वर सम्म ल्याइदिएका हुन, मंसिर २५ गते बिहान निज भुसालकै गाडीमा पुनः परीक्षा केन्द्र तर्फ गएका हौं र परीक्षा सकिएपछि निजकै गाडीमा पुरानो बानेश्वरसम्म आएका हौं, कोडिङ मेशिन ढाकाजीले परीक्षा केन्द्रसम्म ल्याइदिएका हुन, सोही बेलुका डा. मुक्तिनाथ भट्टराईले कोडिङको काम शुरू गर्न भन्नु भयो, मंसिर २६ गते बिहान डा. मुक्तिनाथ भट्टराईले भन्नु भए अनुसार काठमाडौँ केन्द्रको बि.एस्सी नर्सिङ्ग विषयको उत्तरपुस्तिकाहरू रहेको बन्दी खाम खोले र कोडिङ गर्नको लागि रोल नंबरको आधारमा मिलाएँ, सबै कपी कलेक्सन नभै कोडिङ गर्न नसकिने भयो र कोडिङको काम रोकियो, अन्य परीक्षा केन्द्रहरूको समेत उत्तरपुस्तिकाहरू संकलन गर्नुपर्ने भएकोले सोही दिन काठमाडौँ केन्द्रको बि.एस्सी नर्सिङ्ग विषयको बाहेक अरु सबै उत्तरपुस्तिकाहरू र कोडिङ मेशिन समेत झोलामा राखी एयरपोर्ट गएँ, यति एयरलाइन्सबाट जनकपुर र बिराटनगरको कापीहरू बुझें, सोही अवस्थामा होटलवालाले फोन गरी विद्यार्थीहरूले आफु बसेको होटलको कोठामा ताला लगाउने भनी खबर गरे, सोही फोनबाट विद्यार्थीहरूले मसंग पनि कुरा गरे, त्यसपछि विश्वविद्यालयको गाडी

विमानस्थल आयो म उक्त गाडीमा गईन मैले उक्त झोला चाँही गाडीमा राखें तर कसैलाई पनि भनिन यस बीचमा मैले घटनाको जानकारी डा. मुक्तिनाथ भट्टराईलाई गराएँ, उक्त झोला सोही गाडीमा नै छाडी उक्त दिन बेलुका म पुरानो बानेश्वर आई काकाको घरमा सुतेँ तर सो उत्तरपुस्तिकाहरु भएको झोला उक्त गाडीमा भएको कुरा कसैलाई जानकारी गराइन र जिम्मा पनि दिईन, मंसिर २७ गते अं.१२:३० बजे डा. मुक्तिनाथ भट्टराई काठमाडौँ आउनु भयो, करिव ३:०० बजेको हाराहारीमा मैले उत्तरपुस्तिकाहरु र कोडिड मेशिन भएको झोला निजलाई हस्तान्तरण गरेको हुँ, परीक्षासंग सम्बन्धित संवेदनशील कागजातहरु होटलमा राखे कुरा जायज होइन तर डीन र डा. भट्टराईसंगको छलफलमा बारम्बार बन्दको कारणले दुःख पाएकाले तपाईंको जिम्मामा राख्नु भनेकाले राखेको हुँ, यो भन्दा अघिल्लो पटक पनि कपीहरु यसरी नै कुरियर मार्फत मगाइएका थिए, त्यसैले यस पटक पनि एयरलाइन्सको कार्गो मार्फत मेरो नाममा प्राप्त भएका हुन, निज कृष्ण प्रसाद भुसाल प्राइभेट कलेज संगठन एसिएनका अध्यक्ष तथा नेम्स कलेजका संचालक हुन, निजसंग मेरो कुनै नाता सम्बन्ध छैन, निजसंग बिराटनगरमा मेरो चिनजान भएको हो भन्ने समेत व्यहोराको नवीन भट्टराई (प्रवेश परीक्षा उप-समितिका सदस्य एवं पर्यवेक्षक)ले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

म उक्त प्रवेश परीक्षाको परीक्षा समितिको सदस्य सचिवमा तोकिएको थिएँ, उक्त परीक्षा समितिको बैठकमा समेत गएको हुँ, बैठकमा प्रवेश परीक्षा उप-समिति गठन गरी उक्त उप-समितिलाई परीक्षा संचालन, प्रश्नपत्र तयारी देखि उत्तरपुस्तिकाको कोडिड गरी IOE पुल्चोकमा परीक्षणको लागि दिने भन्ने निर्णय भएको थियो, परीक्षा उप-समितिको बैठक बसे नबसेको मलाई कुनै जानकारी गराइएन, परीक्षासंग सम्बन्धित संवेदनशील कागजातहरु आफ्नो कार्यालय हुँदा हुँदै सो कार्यालयमा नै राख्नु पर्ने तथा प्रहरी कार्यालयमा सुरक्षित राख्नु पर्ने, कुनै कारणवस यी दुवै स्थान प्राप्त हुन नसकेमा मात्र कारण जनाई यथासक्क्य गोप्य र शिलछाप यथावत रहने गरी सुरक्षित राख्नु पर्ने हो, शिलबन्दी प्याकेट आफुखुशी होटेलमा खोलेको हो भने परीक्षाको मर्यादा विपरित हो र परीक्षामा खटिएका व्यक्तिले यस्तो कार्य गर्न मिल्दैन, यस्ता महत्वपूर्ण कागजातहरु व्यक्तिको नाममा नभै कार्यालयको नाममा नै पठाउनु पर्ने हो, उक्त परीक्षा संचालनमा आफू नआएको र डीनज्यु नै आउनु भएको हुँदा के कुन कारणले सम्पर्क कार्यालयको प्रयोग गर्न चाहनु भएन मलाई थाहा भएन भन्ने समेत व्यहोराको

तीर्थ कुमार श्रेष्ठ (परीक्षा नियन्त्रक एवं प्रवेश परीक्षा समितिका सदस्य सचिव)ले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

उक्त परीक्षा संचालन गर्नको लागि मेरो कलेजमा परीक्षा केन्द्र तोकिएको र मलाई केन्द्राध्यक्षमा बहाली गरेको थियो। मिति २०६८।८।२४ र २५ गते उक्त केन्द्रमा संचालित दोस्रो पटकको प्रवेश परीक्षाको प्रश्नपत्र र उत्तर सिटहरू विश्वविद्यालयबाट खटिएका आधिकारीक व्यक्ति नवीन भट्टराईबाट परीक्षा केन्द्रमा नै प्राप्त गरेको हुँ, परीक्षा समाप्त भएपछि उक्त परीक्षाका उत्तरपुस्तिकाहरू निजले माग गरेकोले निजकै जिम्मा दिएको हुँ, विश्वविद्यालयले मलाई केन्द्राध्यक्ष तोकिएको पत्र समेत निज नवीन भट्टराईले २४ गते परीक्षा केन्द्रमा नै मलाई दिएका हुन, मबाट उत्तरपुस्तिका लिएपछि उक्त उत्तरपुस्तिकाहरू निजले के कहाँ लिएर गए मलाई थाहा भएन, उक्त उत्तरपुस्तिकाहरू सम्पर्क कार्यालयमा बुझाउने भनी कहीं कसैले पनि विश्वविद्यालयबाट निर्देशन नदिएकोले विश्वविद्यालयको आधिकारीक प्रतिनिधीको जिम्मा दिएको हुँ भन्ने समेत व्यहोराको राजीवकुमार सिंह (प्रवेश परीक्षा केन्द्र काठमाडौँका केन्द्राध्यक्ष) ले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

उक्त संकाय अन्तर्गतको दोस्रो पटकको प्रवेश परीक्षा उप-समितिमा राखिएको कुरा मौखिक रुपमा मात्र थाहा भएको हो, आधिकारीक रुपमा कुनै पत्र प्राप्त भएको छैन, साथै उप-समितिको बैठक समेत बसे नबसेको कुनै जानकारी छैन, परीक्षासंग सम्बन्धित उत्तरपुस्तिका लगायतका संवेदनशील र महत्वपूर्ण कागजातहरू भएको बन्दी खाम होटलमा वसी आफुखुशी खोल्नु परीक्षाको मर्यादा विपरित हो, साथै उक्त कागजातहरू यसरी खोल्न नमिल्ने हो, के कुन कारणले यसरी खोलिएको हो जानकारी भएन, साथै विश्वविद्यालयसंग सम्बन्धित कागजातहरू के कति कारणले कार्यालयको नाम ठेगानामा प्राप्त नभई व्यक्तिगत नाम नंबरमा प्राप्त हुन आएका हुन थाहा भएन, यस्तो क्रियाकलाप गर्न नमिल्ने हो भन्ने समेत व्यहोराको एकै मिलानको डा. भूपेन्द्र चरण श्रेष्ठ, डा. रञ्जना शर्मा ढुंगेल, कविता अधिकारी, मोहन प्रसाद पोखरेल, गिरिराज कोइराला (प्रवेश परीक्षा उप-समितिका सदस्यहरू)ले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

म उक्त प्रवेश परीक्षाको काठमाडौँ केन्द्रको लागि पर्यवेक्षकको रुपमा तोकिएको थिएँ, केन्द्राध्यक्षसंग समन्वय गरी परीक्षालाई मर्यादित बनाउनु मेरो काम कर्तव्य थियो, मिति २०६८।८।२३ गते परीक्षा उप-समितिका सदस्य नवीन भट्टराई र म अं.४:१० बजे

बिराटनगरबाट काठमाडौं एयरपोर्ट आई गौशाला स्थित होटल भिजनमा बस्यौ। मंसिर २४ र २५ गते बिहान परीक्षा केन्द्रमा गै परीक्षा संचालन गरी होटलमा आएका हौं, मंसिर २६ गते बिहान अन्य केन्द्रहरूको समेत उत्तरपुस्तिका लिन नवीन सर र म एयरपोर्ट गएका हौं, सो बखत नवीन सरले एउटा झोला पनि बोक्नु भएको थियो, यति एयरलाइन्सको आफिसबाट बिराटनगर र जनकपुरको उत्तरपुस्तिका नवीन सरको नाममा भएकाले उहाँले नै बुझ्नु भयो, एयरपोर्ट पुगेको केही समयपछि हामी बसेको होटलमा तालाबन्दी भयो भन्ने कुरा नवीन सरलाई फोन आयो, उत्तरपुस्तिकाहरू होटल भित्र भएकाले तालाबन्दी गरेको भन्ने बुझियो, उक्त बेलुकी म सम्पर्क कार्यालयमा गई सुते, मंसिर २७ गते अं. ११ बजे डा. मुक्तिनाथ सर काठमाडौं आइपुग्नु भयो, सोही बेलुकी म गाडी चढी घरतिर लागें भन्ने समेत व्यहोराको निरोध सुवेदी (सहायक एवं प्रवेश परीक्षाका पर्यवेक्षक)ले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

परीक्षा संचालन गर्न म पर्यवेक्षकको हैसियतले राजविराज केन्द्रमा खटिएको हुँ, उक्त परीक्षा सम्पन्न भएपश्चात काठमाडौंबाट नवीन भट्टराई सरले उक्त केन्द्रको उत्तरपुस्तिकाहरू बिराटनगर गई एयरपोर्टबाट मेरै नाममा कुरियर गरी काठमाडौं पठाइदिनु भन्ने निर्देशन(आदेश) भएकाले बिराटनगर गएर बुद्ध एयरबाट कुरिएर गरी पठाइएको हो, निज नवीन भट्टराईकै निर्देशन अनुसार पाउने नवीन भट्टराई फोन नंबर ९८५२०४९३१५, पठाउने सुरेन्द्र न्यौपाने फोन नंबर ९८१५-३४४८४१ र ९८४२१-९५७०८ लेखी एयर कुरियर गरी पठाएको हुँ भन्ने समेत व्यहोराको सुरेन्द्र प्रसाद न्यौपाने (सहायक एवं प्रवेश परीक्षाका पर्यवेक्षक)ले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

उक्त परीक्षाको बारेमा मिति २०६८।८।२३ गते बेलुकासम्म सम्पर्क कार्यालयमा कुनै जानकारी नआएको, मिति २०६८।८।२४ गते बिहान बरिष्ठ अधिकृत गिरिराज सरसंग सम्पर्क हुँदा काठमाडौंको परीक्षा केन्द्र हिमालयन हाइट हाउस कलेजमा रहेको र मलाई त्यस केन्द्रमा पर्यवेक्षक खटाएको भन्ने जानकारी आएकाले उक्त केन्द्रमा खटिएको हुँ, मेरो आफ्नो कार्य व्यस्तताले उक्त परीक्षामा म पुरा बस्न नसकी केन्द्राध्यक्ष र नवीन भट्टराईसँग बिदा मागी म त्यहाँबाट निस्केको हुँ, मिति २०६८।५।२५ गते नवीन भट्टराई सरले नंबरिङ मेशिन माग्नु भएकाले उक्त मेशिन लिएर म परीक्षा केन्द्रमा गई अं. ११:३० बजे तिर उहाँको जिम्मा लगाई फर्किएको हुँ, यसरी नंबरिङ मेशिन बाहिर लगेर दिन त मिल्दैन

थियो तर परीक्षा प्रयोजनको लागि भनेर माग्नु भएकोले दिएको हुँ, यस अधिको प्रवेश परीक्षा सम्पर्क कार्यालयमा नै वसी उक्त कार्यालयबाटै कोडिङ लगायतको कार्य गरी गरिएको थियो, यस पटक के कुन कारणले सम्पर्क कार्यालयको प्रयोग नगरी होटलबाट भएको हो मलाई जानकारी भएन भन्ने समेत व्यहोराको ढाकाराज पोखरेल (सहायक एवं प्रवेश परीक्षाका पर्यवेक्षक)ले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

उक्त परीक्षा संचालन गर्नको लागि मलाई पोखरा केन्द्रमा खटाइएको जानकारी संकायका कर्मचारीबाट थाहा पाएको हुँ तर २०६८।८।२३ गते रजिष्ट्रारज्यूबाट फोटोकपी मेशिन बिग्रिएकाले टोनर, ड्रम किट लिएर तुरुन्त बिराटनगर पठाउनु भन्ने आदेश भए बमोजिम पोखरा जान नसकेको हुँ, काठमाडौँमा भएको प्रवेश परीक्षा सम्बन्धमा मेरो कुनै जिम्मेवारी नभएको र मलाई कुनै जानकारी समेत नभएको, उक्त परीक्षा संचालन गर्न काठमाडौँ आएका प्रतिनिधीहरुले र संकायबाट समेत सम्पर्क कार्यालयमा कुनै सम्पर्क एवं जानकारी नदिनु भएकोले उक्त परीक्षाको बारेमा आफू अनभिज्ञ रहेको, उक्त परीक्षामा सम्पर्क कार्यालयको भौतिक सामान र कार्यालय समेतको प्रयोग गरिएन भन्ने समेत व्यहोराको विनय भट्टराई (काठमाडौँ सम्पर्क कार्यालयका अधिकृत)ले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

उक्त परीक्षा संचालन गर्नको लागि मलाई कुनै जिम्मेवारी दिइएको थिएन, मिति २०६८।९।२३ गते दिउँसो १ बजे नवीन भट्टराईले बिराटनगरबाट परीक्षा संचालनको लागि काठमाडौँ आउँदै गरेको जानकारी गराउनु भएको थियो र काठमाडौँ विमानस्थलमा आएर लिफ्ट माग्नु भयो, मैले उनीहरुलाई बत्तिसपुतली स्थित भिजन होटलमा पु-याई दिएँ, भोलिपल्ट २४ गते बिहान ९ बजे परीक्षा केन्द्र हाइट हाउस खुमलटारसम्म पु-याई दिएको हुँ, मिति २०६८।९।२५ गतेको परीक्षा संचालनको लागि समेत मेरो गाडी केन्द्राध्यक्ष राजीव सिंहको ड्राइभरलाई दिएको हुँ, मैले गाडी दिने बाहेक अन्य कुनै सहयोग गरेको छैन, उक्त परीक्षामा मेरो कलेजबाट जनस्वास्थ्य विषयमा २३ जना र बि.एस्सी नर्सिङ्ग विषयमा ९ जना विद्यार्थी सम्मिलित थिए, उक्त परीक्षा संचालनको लागि सम्पर्क कार्यालयमा नभै होटलमा भएको कुरा पछि थाहा पाएँ, होटलमा वसी आफुखुशी उत्तरपुस्तिकाहरु खोल्न कुनै पनि हालतमा मिल्दैन, गलत नियतले नभै गुणस्तर कायम गर्न र परीक्षा पद्धतिलाई संस्थागत गर्न नवीनजीले गाडी मागेकाले दिएको हुँ, सो बाहेक मेरो कुनै संलग्नता छैन भन्ने समेत

व्यहोराको कृष्णप्रसाद भुषाल (नेशनल एकेडेमी फर मेडिकल साइन्सेस एन.ए.एम.एस. का प्रिन्सिपल)ले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

उक्त प्रवेश परीक्षाका उत्तरपुस्तिकाहरु काठमाडौं स्थित सम्पर्क कार्यालयमा केन्द्रीत गरी चेक गर्नु पर्नेमा सो नगरी गौशाला स्थित होटल भिजन नेपालमा बिभिन्न प्रलोभनमा परी चेकजाँच गरिरहेको भन्ने सूचनाका आधारमा मिति २०६८ मंसिर २६ गते उक्त होटलमा पुगी होटलका डाइरेक्टर विनोद के.सी.संग जानकारी माग गर्दा विश्वविद्यालयबाट परीक्षाको लागि काठमाडौं केन्द्रमा खटिएका कर्मचारीहरु उक्त होटलको ४०३ नंबर कोठामा बसेको र अहिले होटलबाट बाहिर निस्केको भन्ने जवाफ प्राप्त भएको हो, हामीले उक्त कोठा खोली दिन अनुरोध गर्दा निज डाइरेक्टरले रुममा बस्नेको अनुमति बेगर खोलन नसकने भनेपछि एक विज्ञप्ती निकाल्दै उक्त रुममा तालाबन्दी गर्ने निर्णय गरेका हौं, चिकित्साशास्त्र संकायका डीन डा.आर.के.सिंह लगायतका कर्मचारीहरुले विश्वविद्यालय ऐन नियमले दिएको अख्तियारको दुरुपयोग गरेको हुनाले यस सम्बन्धी छानवीन गर्ने निकाय अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा पनि उजूरी गर्ने निर्णय गरी उजूरी दर्ता गराइएको हो भन्ने समेत व्यहोराको अनुसन्धानको क्रममा बुझिएका उमेशकुमार थापाले अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको कागज।

पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयसँग आवद्ध नवीन भट्टराई समेत जम्मा २ जना मिति २०६८।८।२३, २४ र २५ गते जम्मा ३ दिन मेरो होटलको ४०३ नंबर कोठामा बसेका हुन। उक्त कोठा नवीन भट्टराईकै नाममा बुक भएको छ, के कुन कारणले काठमाडौं आएका हुन मलाई जानकारी छैन, निजहरु बिहान जाने र बेलुका आउने गर्थे के कुन काम गर्थे मलाई जानकारी भएन, मिति २०६८।८।२६ गते अं.२ बजे ८-१० जना व्यक्तिहरु आई उक्त कोठामा को बस्छ भनी सोधीखोजी गरी तालाबन्दी समेत गरेका हुन, के कुन कारणले ताला लगाएका हुन मलाई थाहा भएन, पछि अख्तियारको टोली आई ताला खोली कागजपत्रहरु लिई गएका हुन भन्ने समेत व्यहोराको विनोद के.सी. (होटल भिजन नेपाल प्रा.लि.का संचालक)को अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको कागज।

मिति २०६८।०८।२४ र २५ गते संचालित चिकित्साशास्त्र संकाय अन्तर्गतको दोस्रो पटकको प्रवेश परीक्षामा उक्त संकायका डीन प्रा.डा.राम कुमार सिंहको हस्ताक्षरित पत्रादेशानुसार हामीहरु चितवन, विरानगर, जनकपुर, बुटवल, नेपालगंज, राजविराज लगायतका

परीक्षा केन्द्रहरूमा पर्यवेक्षकको रूपमा खटिएका हौं, उक्त परीक्षा संचालनमा केन्द्राध्यक्षलाई सहयोग गर्ने, परीक्षालाई व्यवस्थित र मर्यादित रूपमा संचालन गराई उपयुक्त माध्यमबाट सम्बन्धित निकायमा परीक्षा सम्बन्धी जानकारी गराउने जिम्मेवारी हामीहरूलाई दिईएको थियो, परीक्षासंग सम्बन्धित उत्तरपुस्तिका लगायतका संवेदनशिल सिलबन्दी कागजातहरू होटलमा लगेर आफूखुशी खोल्नु परीक्षाको मर्यादा विपरीत हो, यसो गर्न नमिल्ने हो भन्ने समेत व्यहोराको परीक्षा पर्यवेक्षकहरू किशोर कुमार श्रेष्ठ, सुकेश कर्ण, जयराम चौधरी, देवी प्रसाद कट्टेल, कृष्ण प्रसाद ढुंगाना र आश्विनी कुमार झा को एकै मिलानको अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान ।

प्रवेश परीक्षा सम्पन्न भई सकेपछि उक्त परीक्षासंग सम्बन्धित सिलबन्दी उत्तरपुस्तिकाहरू रहेको खामको प्याकेट पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको काठमाण्डौं स्थित सम्पर्क कार्यालयमा ल्याउनु पर्नेमा परीक्षाको परिणाममा फेरबदल गर्ने बदनियतले आपसी सहमति गरी नवीन भट्टराईले होटलमा लगी उत्तरपुस्तिकाहरू रहेको सिलबन्दी खामको सिल तोडेको स्पष्ट देखिएकोले प्रतिवादीहरू प्रा.डा. राम कुमार सिंह, डा.मुक्तिनाथ भट्टराई र नवीन भट्टराईले दुषित मनसायद्वारा अभिप्रेरित भई भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १३ र दफा १७ को कसूरजन्य अपराधको ऐ. ऐनको दफा २१ बमोजिम उद्योग गरेको पुष्टि हुन आएकोले निजहरूलाई भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १३, दफा १७ तथा दफा २१ बमोजिमको कसुरमा सोही ऐनको दफा १३, १७ तथा २१ र दफा ३ (१) (घ) बमोजिम सजाय गरी उल्लिखित विगो रकम रु.३,२८,९५०।- (तीन लाख अठाईस हजार नौ सय पचास) जनही निज प्रतिवादीहरूलाई जरीवाना समेत गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको मिति २०६९।०६।२६ को आरोपपत्र ।

म २०६६ साल देखि पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय चिकित्साशास्त्र संकाय अन्तर्गत कलेज अफ मेडिकल एण्ड अलाइन्स साइन्सेज (पुकमास) मा शिक्षक सहायक (बायोकेमेष्ट्रि) भै कार्यरत छु। B.Sc. Nursing को दोस्रो प्रवेश परीक्षाको सिलसिलामा २०६८ मंसिर २३ गते म काठमाडौं आई उक्त होटल पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय ठेगाना लेखि बुक गरेको हो, परीक्षा सञ्चालन पश्चात् परीक्षा उप-समितिका संयोजक डा. मुक्तिनाथ भट्टराईको फोन निर्देशन अनुसार उप-समितिलाई प्राप्त अधिकार र कार्यक्षेत्र भित्र रही नतिजा तयार पार्ने क्रममा रहेको अवस्था थियो, २०६८।८।२६ गते अन्य केन्द्रको उत्तरपुस्तिकाहरू संकलन गर्न म कोठा

बाहिर गएको बेला विद्यार्थीहरूले उक्त कोठामा ताला लगाई दिए, सो घटनाको जानकारी मैले संयोजक मुक्ति भट्टराईलाई तत्काल गराएँ, मंसिर २७ गते डा. मुक्तिनाथ भट्टराईसँग विद्यार्थीहरूको वार्ता भई पुनः २८ गते डेपुटी कन्ट्रोलर मोहन बहादुर बस्नेत लगायतसँग वार्ता भई विश्वविद्यालय प्रतिनिधि, विद्यार्थी प्रतिनिधि र प्रहरी प्रभाग गौशालाका प्रहरीको उपस्थितिमा होटलको ताला खोली मुचुल्का तयार गर्दै गर्दा अ.दु.अ.आ. का प्रतिनिधि आई प्रहरीले तयार गरेको मुचुल्का काम नलाग्ने भन्दै च्याती नयाँ मुचुल्का तयार गरेको हो, बारम्बार विश्वविद्यालय विभिन्न संगठनहरूले बन्द गरी समयमा कुनैपनि विश्वविद्यालयको कार्य सम्पन्न गर्न नसकेको हुँदा उप-समितिको कार्यक्षेत्र भित्र रही साथै विश्वविद्यालयको ऐन नियम भित्र पर्ने भनी डा. मुक्तिले दिनु भएको मौखिक आदेशानुसार अशल नियतले तत्काल नतिजा प्रकाशन गर्न कोडिड कार्य गर्नका निमित्त उक्त कपीहरू खोलिएको हुन्। पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको प्रचलित नियम, परम्परा र उप-समितिको क्षेत्राधिकार भित्र रही उप-समितिका संयोजक डा. मुक्तिनाथ भट्टराईको मौखिक आदेश निर्देशन बमोजिम उत्तरपुस्तिकाको शिलबन्दी खोलिएको हो, पहिलो पटकको प्रवेश परीक्षा २०६८।५।२४ र २५ मा भएको थियो, त्यसताका विश्वविद्यालय पूर्णरूपले तालाबन्दी थियो, त्यस समयमा पनि सुरक्षित स्थानमा परीक्षा सम्बन्धी कार्य भएको थियो, दोस्रो पटक २०६८ मंसिर २४ र २५ को परीक्षा संचालनको तयारी हुँदा पनि (२३ गते सम्म) विश्वविद्यालय पूर्णरूपले तालाबन्दी थियो, जसका कारणले होटलमा बस्नु परेको हो, जुन पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको नियमले निषेध गरेको छैन, म बसेको होटल तथा मैले परीक्षा सम्बन्धी गरेको कार्यहरू निरन्तर फोन मार्फत उपल्लो निकायलाई जानकारी गराएको थिएँ, उत्तरपुस्तिकाको शिलबन्दी खोलेपनि त्यसको नतिजा फेरबदल गर्न सकिने होइन, उद्देश्य पनि थिएन, तसर्थ मैले कुनै गैरकानूनी कार्य गरेको होइन, छैन, विश्वविद्यालयलाई उक्त कार्यले कुनै क्षति पुऱ्याएको छैन, तसर्थ मलाई झुट्टो अभियोग दावीबाट सफाई दिलाई पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी नविन भट्टराईको मिति २०६९।९।५ मा विशेष अदालतमा भएको बयान।

यो यस व्यक्ति वा आफुलाई गैरकानूनी लाभ पुऱ्याउने बद्नियतले काम गरेको तथ्य अनुसन्धानबाट नदेखिएतापनि उत्तरपुस्तिकाको खाम खोलिएको कुरा बरामदी मुचुल्काबाट देखिन आएकोले आरोपित कसूरमा यी प्रतिवादीको संलग्नता रहेको छैन भनी भन्न सकिने स्थिती हालै नरहेकोले बुझ्दैजाँदा प्राप्त प्रमाणबाट ठहरे बमोजिम हुने गरी हाल यी

प्रतिवादीबाट विशेष अदालत ऐन, २०५९ को दफा ७(घ) अनुसार रु.२,००,०००।- (अक्षरूपी दुई लाख मात्र) धरौट माग गरिएको छ, सो वापत निजले कुमारी बैंक लिमिटेड दरवारमार्ग शाखाबाट जारी भएको रु.७,५०,०००।-को बैंक ग्यारेण्टी अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा धितो राखेको देखिँदा सोहीबाट उक्त धरौट रु.२,००,०००।-(दुई लाख) उक्त ऐनको दफा ७(च) बमोजिम यथावत रोक्का गरी बाँकी फुकुवा गरी कानून बमोजिम गर्नु भन्ने समेत व्यहोराको मिति २०६९।९।५ को विशेष अदालतको आदेश आदेशानुसार निज प्रतिवादी तारेखमा रहेको।

दोस्रो पटक लिइने B.Sc. Nursing समेतका परीक्षा संचालन गर्ने प्रयोजनका लागि चिकित्साशास्त्र संकाय अन्तर्गतको परीक्षा समितिको सदस्य तथा प्रवेश परीक्षा उप-समितिको संयोजक तोकिएको थिएँ, प्रस्तुत मुद्दाको प्रतिवादीहरू नविन भट्टराई उप-समितिको सदस्य र चिकित्साशास्त्र संकायका डीन प्रा.डा. राम कुमार सिंह परीक्षा समितिका अध्यक्ष हुनुहुन्थ्यो, मिति २०६८ मंसिर २४ र २५ गते काठमाडौँ लगायत विभिन्न ८ केन्द्रमा परीक्षा संचालन भएको हो, शुरुको कार्ययोजना अनुसार सम्पूर्ण उत्तरपुस्तिका काठमाडौँमा संकलन गरी कोडिङ गरिसकेपछि पुल्चोक इन्जिनियरिङ अध्ययन संस्थानको CIT मा परीक्षणको लागि लैजाने कार्यक्रम थियो, सोही प्रयोजनको लागि काठमाडौँका पर्यवेक्षक नविन भट्टराईलाई खटाएको हो, सोही अनुरूप निज प्रतिवादी नविन भट्टराईले कोडिङको काम गरेको हो, मैले परीक्षा उप-समितिको संयोजकको हैसियतले उप-समितिको सदस्य नविन भट्टराईलाई कोडिङको काम गर्ने अनुमति दिएको हो। स्थानको बारेमा मैले केही भनेको होइन छैन, परीक्षा चल्दै गरेको बखत मेरो बाबु बिरामी भएकोले म चितवन थिएँ, यो परीक्षा दोस्रो प्रवेश परीक्षा हो, पहिलो प्रवेश परीक्षामा एकदमै न्यून विद्यार्थी भर्ना भएकोले यसबाट जेहेन्दार र वर्गीकृत छात्रवृत्ति छनौट नहुने, पूर्णशुल्कील भर्ना पुऱ्याउनको लागि भएको परीक्षामा उपस्थित भएका सम्पूर्ण विद्यार्थी उत्तीर्ण भएको अवस्थामा पनि थुप्रै कोटा बाँकी रहेको परिस्थितिमा परीक्षाको परिणाममा कोडिङ गर्ने प्रकृयाले फरक पारी नतिजा फेरबदल गर्ने उद्देश्य राख्नु पर्ने अवस्था नै थिएन, उत्तरपुस्तिका (Answer Sheet) कम्प्यूटर प्रणालीद्वारा परीक्षण गरिने हुँदा फेरबदल गर्ने संभावना रहदैन, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको प्रचलन र परम्परा अनुसार नै उक्त कार्य गरिआएको हो, अ.दु.अ.आ.मा काम सकी तारेख लिएर घर बिराटनगर जाने प्लेन चढ्ने लाग्दा ३ जना अ.दु.अ.आ. का कर्मचारी आई सोधपुछ बाँकी छ भनी फर्काई ल्याएको थियो,

साँझ परिसकेको हुँदा बेलुका फर्कदा साथै लगेको झोला ल्याउन गाह्रो हुने संभावना देखि उपरोक्त कर्मचारीहरुकै उपस्थितिमा मेरी साली रुक्मिणी ज्ञवालीलाई म फर्कदा सम्मको लागि मैले विराटनगर केन्द्रीय कार्यालय लैजान लागेको सामान (उत्तरपुस्तिका समेत) राख्न दिएको र त्यही सामान पछि बरामद गरेको हो, अभियोग दावी सुने, परीक्षा उप-समितिको संयोजक म भएको कारणले प्रतिवादी नविन भट्टराईलाई पर्यवेक्षक तोकि (डीन ज्यूले) आवश्यक काम भएको हो, मैले प्रतिवादी नविन भट्टराईलाई कोडिङको काम गर्ने निर्देशन दिएको हुँ, जुन मेरो जिम्मेवारी हो, स्थानको र प्रकृयाको बारेमा मैले केही भनेको होईन, परीक्षाको परिणाम फेरबदल गर्ने नियत होईन, सबै काम प्रचलित कानून र परम्परा बमोजिम नै छ, म निर्दोष हुँदा अभियोग दावीबाट सफाई पाँऊ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी प्रा.डा. मुक्तिनाथ भट्टराईको मिति २०६९।९।११ मा विशेष अदालतमा भएको बयान।

प्रतिवादी मुक्तिनाथ भट्टराई B.Sc Nursing समेतको दोश्रो पटकको प्रवेश परीक्षा संचालन गर्ने प्रयोजनका लागि गठन भएको समितिको सदस्य र उप-समितिका संयोजक रहेको तथ्यमा विवाद नभएको, उक्त प्रवेश परीक्षाको उत्तरपुस्तिकाहरु काठमाडौँमा संकलन गरी Coding समेतको कार्य गर्नको लागि निजले प्रतिवादी नविन भट्टराईलाई खटाएको देखिएको, प्रतिवादी नविन भट्टराईले उत्तरपुस्तिका होटलमा लगी खामको सिलबन्दी तोडेको अवस्थामा बरामद भएको, यी प्रतिवादीले उत्तरपुस्तिका संकलन र Coding गर्न अपनाउनु पर्ने गोप्यता बारे निर्देशन दिने कार्य नगरि केही उत्तरपुस्तिका समेत यी प्रतिवादीले आफ्नी सालीका घरमा राखेको तथ्य बरामदी मुचुल्काबाट देखिएकोले दावीको कसूरमा यी प्रतिवादीको संलग्नता नरहेको भन्ने अवस्था तत्काल नदेखिएको हुँदा बुझ्दै जाँदा प्राप्त प्रमाणबाट ठहरे बमोजिम हुने गरी हाल यी प्रतिवादीबाट विशेष अदालत ऐन, २०५९ को दफा ७(घ) अनुसार रु.२,००,०००।- (अक्षरुपी दुई लाख मात्र) धरौट माग गरिएको छ। सो धरौटको रकम प्रतिवादीले अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा दिएको सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड, दमक शाखाबाट जारी भएको बैंक ग्यारेण्टीबाट उक्त धरौट रु.२,००,०००।-(दुई लाख) उक्त ऐनको दफा ७(च) बमोजिम यथावत रोक्का गरी बाँकी फुकुवा गरी कानून बमोजिम गर्नु भन्ने समेत व्यहोराको मिति २०६९।९।११ को विशेष अदालतको आदेश र आदेशानुसार निज प्रतिवादी तारेखमा रहेको।

म विगत ३ वर्ष देखि पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको चिकित्साशास्त्र संकायको डीनको हैसियतले काम गर्दै आएको छु, उक्त विश्वविद्यालयको उपकुलपति ज्यूको प्रत्यक्ष निगरानिमा रहने गरी मुल कमिटी (प्रवेश परीक्षा समिति) र प्रवेश परीक्षाको उप-समिति गठन गरिएको थियो, म मुल समितिको अध्यक्ष थिएँ, अरु २ जना सदस्य थिए, परीक्षा नियन्त्रक सदस्य र मुक्तिनाथ भट्टराई पनि सदस्य सचिव हुनुहुन्थ्यो, मैले आफ्नो अधिकार प्रत्यायोजन परीक्षा संचालन उप-समितिलाई गरेको थिए, प्रवेश परीक्षा सम्बन्धी सम्पूर्ण काम सोही उप-समितिले नै गर्दछ, प्रवेश परीक्षा उप-समितिको अध्यक्ष डा. मुक्तिनाथ भट्टराई हुनुहुन्थ्यो र बाँकी सदस्य ६ जना थिए, उक्त उप-समितिले प्रश्नपत्र तयार गर्ने, संपरीक्षण गर्ने, परीक्षा संचालन गर्ने, उत्तरपुस्तिका जाँच गरी परीक्षाफल तयार गरी मुल समितिमा पेश गर्ने लगायतका सम्पूर्ण कार्यहरू गर्दछ, उक्त प्रवेश परीक्षा उप-समितिले तयार गरेको परीक्षाफल मुल समितिमा छलफल गराई उपकुलपतिको अनुमतिले परीक्षाफल प्रकाशन गर्ने काम मुल समितिको अध्यक्षको हैसियतले मेरो हो, यो परीक्षा प्रवेश परीक्षा हो, त्यो पनि दोस्रो पटक लिईएको थियो, प्रतिवादी नविन भट्टराईले होटलमा लागि उत्तरपुस्तिकाको सिल तोडेको भएपनि त्यसले गोपनियता भंग हुने होइन, उक्त शिल सुरक्षाको लागि लगाईएको हो र प्रतिवादी नविन भट्टराईले उक्त प्रवेश परीक्षाको परीणाम फेरबदल गर्न सक्ने होइन, किनकी उक्त उत्तरपुस्तिका कम्प्यूटरले जाँच गर्ने हो, परीक्षाको गुरुत्वको हिसावले पनि परिणाम फेरबदल गर्नु पर्ने होइन, प्रतिवादीहरू मुक्ति भट्टराई र नविन भट्टराईले परीक्षा संचालन गर्ने सन्दर्भमा मसँग कुनै सल्लाह गरेनन्, सम्पर्क पनि गरेका होइनन्, गर्नु पर्ने पनि होइन, परीक्षा विवादीत बनेको कुरा मैले उपकुलपतिबाट थाहा पाएको हुँ, आरोपित कसूर मैले नगरेको हुँदा सफाई पाँऊ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी प्रा.डा. रामकुमार सिंहको मिति २०६९।९।१८ को विशेष अदालतमा भएको बयान।

प्रतिवादी प्रा.डा. राम कुमार सिंहले आरोपपत्रमा लिएको दावी ईन्कार गरी बयान गरेको, २०६८।८।२४ र २५ गते मा संचालन भएको प्रवेश परीक्षा संचालन गर्न यी प्रतिवादी राम कुमार सिंह संयोजक भएको परीक्षा समितिको मिति २०६८।८।१६ को बैठकले डा. मुक्तिनाथ भट्टराईको संयोजकत्वमा नविन भट्टराई समेतको ७ सदस्यीय प्रवेश परीक्षा उप-समिति गठन गर्ने निर्णय गरी सोही उप-समिति मार्फत प्रवेश परीक्षा संचालन भएको देखिएको, काठमाडौं वत्तीसपुतली स्थित होटल भिजन नेपाल प्रा.लि. को कोठा

नं.४०३ बाट बरामद भएको उत्तरपुस्तिकाको सिलबन्दी खोल्ने समेतको कार्यमा यी प्रतिवादीको संलग्नता रहेको नदेखिएकोले यी प्रतिवादिले दावीको कसूर गरेको भन्ने तत्काल प्राप्त प्रमाणबाट देखिन नआएकोले बुझ्दै जाँदा प्राप्त प्रमाणबाट ठहरे बमोजिम हुने गरी हाललाई विशेष अदालत ऐन, २०५९ को दफा ७(ग) अनुसार यी प्रतिवादी राम कुमार सिंहलाई साधारण तारेखमा राखी मुद्दाको पुर्पक्ष गर्न यो आदेश पर्चा जारी गरिएको छ भन्ने समेत व्यहोराको विशेष अदालतको मिति २०६९।९।१८ को आदेश।

डा.राम कुमार सिंह पुर्वाञ्चल विश्वविद्यालय, चिकित्साशास्त्र संकायको डीन भएको हुनाले परीक्षा समितिको संयोजकसम्म हुनुहुन्थ्यो, यो परीक्षा उप-समिति मार्फत संचालन भएको हो, उप-समितिको संयोजक एवं सदस्यहरुलाई अनियमित कार्य गर्न उहाँबाट केही निर्देशन भएको होईन, उप-समितिले आफै कार्य गरेको हो, उप-समितिले गरेको कामको जिम्मेवारी डीनले बहन गर्नु पर्ने होईन, यो कसूरमा यी प्रतिवादीको कुनै संलग्नता छैन, म उहाँलाई पहिलेदेखि चिन्दछु, उहाँ सानैदेखि असल चालचलन एवं आचरणको मान्छे हो, उहाँबाट कुनै अनियमितता भएको छैन र अनियमित कार्य गर्न कुनै निर्देशन दिनु भएको पनि छैन, उहाँ माथिको अभियोग दावी झुट्टा हो भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी राम कुमार सिंहको साक्षी हरिशंकर प्रसाद थारूले विशेष अदालतमा गरेको बकपत्र।

मिति २०६८।८।२८ गते मुक्तिनाथ भट्टराई काठमाडौँबाट बिराटनगर जाँदै गर्दा एयरपोर्ट पुगिसकेपछि एयरपोर्टबाट मलाई फोन गरी उहाँले मलाई रिङरोडमा आउनु भन्नु भयो, उहाँले सरकारी गाडीमा संचारग्राम अगाडि गाडीबाटै एउटा झोला मलाई दिनु भयो र यो लगेर राख भन्नु भयो, त्यो गाडीमा प्रहरीका मान्छेहरु पनि थिए, मैले उहाँले दिएको झोला लगेर राखेको हो, सो झोला भित्र के थियो मलाई थाहा थिएन, उक्त झोला २०६८।९।१ मा प्रहरीहरु मेरो घरमा आई लिएर गएका हुन्, उहाँलाई प्रहरीको रोहवरमा अख्तियारमा लगिएको हो, मेरो विचारमा उहाँले कुनै गलत काम गर्नु भएको छैन, उहाँलाई फसाउन यस्तो झुटा मुद्दा दर्ता गरिएको हुनसक्छ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी मुक्तिनाथ भट्टराईकी साक्षी रुकमणी ज्ञवालीले विशेष अदालतमा गरेको बकपत्र।

मिति २०६८।८।२३ मा मेरो होटलको कोठा नं.४०३ पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय/नविन भट्टराईको नाममा बुक भई सो कोठा लिएको हो, उक्त मितिमा पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयका कर्मचारीहरु नविन भट्टराई र निरोध सुवेदी बसेका थिए, अन्य व्यक्ति आउने जाने गरेको

जानकारी छैन, सो कोठा २०६८।८।२६ मा ८-१० जना विद्यार्थी हौं भन्ने व्यक्तिहरू आई ताला लगाएका हुन्, कारणको बारेमा मलाई थाहा भएन, विद्यार्थी र विश्वविद्यालय प्रतिनिधि बीच गौशाला प्रहरीको रोहवरमा ताला खोली प्रहरीले मुचुल्का उठाउने क्रममा अख्तियारका प्रतिनिधि कर्मचारी आई उक्त मुचुल्का छोडी अर्को मुचुल्का बनाएका हुन्। गौशाला प्रहरीको रोहवरमा ताला खोलिएको हो, अ.दु.अ.आ.का कर्मचारी पछि आएका हुन् भन्ने समेत व्यहोराको विनोद के.सी. भन्ने लव खत्रीले विशेष अदालतमा गरेको बकपत्र।

हामी परीक्षा संचालनको लागि पर्यवेक्षकको रुपमा मिति २०६८।८।२३ गते काठमाडौंमा परीक्षा संचालन उप-समितिका सदस्य नविन भट्टराईसँगै आएका हौं, सो मितिमा गौशालाको होटल भिजनमा बसी २४ र २५ गते परीक्षा संचालन गरी २६ गते जनकपुर र राजविराजको कपी बुझ्न एयरपोर्ट गएको बेला सो होटलको हामी बसेको कोठामा ताला लगाएको भन्ने कुरा नविन सरलाई फोन आएकोले मलाई जानकारी गराउनु भएको हो, २६ गते म काठमाडौंमा बसें र २७ गते Night बस चढी म विराटनगर फर्किएको हुँ, त्यसपछि अरू के भयो मलाई थाहा भएन, कपीहरू होटलबाट बरामद भएको हो, विश्वविद्यालयमा तालाबन्दी भएको कारणले परीक्षा संचालन गर्न काठमाडौंमा होटलमा बस्नु परेको हो, उप-समितिका संयोजक डा. मुक्तिनाथ भट्टराई संग नविन सरको टेलिफोनमा भएको निर्देशन अनुसार काम भएको हो, उक्त परीक्षामा कुनै अनियमितता दावी गरेझैं भएको छैन भन्ने समेत व्यहोराको वादी नेपाल सरकारका साक्षी निरोध सुवेदीले विशेष अदालतमा गरेको बकपत्र।

पुर्वाञ्चल विश्वविद्यालय वि.एस्सी. नर्सिङ विषय समेतको प्रवेश परीक्षा संचालन सम्बन्धमा ८ वटा केन्द्र मध्ये म बुटवल केन्द्रमा पर्यवेक्षकको रुपमा खटिएको थिएँ, बुटवल केन्द्रमा परीक्षा सम्पन्न भएपछि पूर्ववत निर्देशन अनुसार काठमाडौं केन्द्रमा खटिनु भएका पर्यवेक्षक एवं उप-समितिका सदस्य नविन भट्टराईलाई सिलवन्दी उत्तर पुस्तिकाहरू बुझाउन काठमाडौं आउदाँ उहाँहरू बसेको होटलमा विद्यार्थीले ताला लगाएको कारण नविन भट्टराईलाई उक्त उत्तरपुस्तिका निजको असमर्थताका कारण बुझाउन नसकी विराटनगर स्थित पुर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको केन्द्रिय कार्यालयमा बुझाएको हो, निज नविन भट्टराई लगायत प्रवेश परीक्षामा खटिएका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई आफ्नो कार्य सम्बन्धमा स्पष्ट निर्देशन सहित उत्तरपुस्तिका कोडिङ गरी पुल्चोक स्थित इन्जिनियरिङ कलेजमा बुझाउने कार्य सम्पन्न गर्ने पनेँ अवस्थामा प्रवेश परीक्षा मूलसमिति र उप-समितिको प्राप्त निर्णय / निर्देशन बमोजिम काम

गरिआएको अवस्थामा अनियमितता नभएको भन्ने मलाई लाग्दछ, भन्ने नवीन भट्टराईको साक्षी देवीप्रसाद कट्टेलले विशेष अदालतमा गरेको बकपत्र।

प्रतिवादी डा.राम कुमार सिंह, प्रतिवादी डा.मुक्तिनाथ भट्टराई र प्रतिवादी नवीन भट्टराईले बदनियतसाथ परीक्षाको परिणाम फेरबदल गर्ने कार्यको उद्योग समेत गरेको भन्ने आरोपपत्रमा लिएको दावी मिसिल संलग्न सबुदप्रमाणबाट पुष्टि भएको नदेखिएकोले निज प्रतिवादीहरु उपरको आरोपपत्रको दावी पुग्न नसकी निजहरुले सफाई पाउने ठहर्छ भन्ने मिति २०७०।२।९ मा विशेष अदालतबाट भएको फैसला।

बत्तिसपुतलीस्थित होटल भिजनको कोठा नं. ४०३ समेतका ठाउँमा खानतलासी गर्दा उक्त ठाउँहरुबाट सो परीक्षासँग सम्बन्धित उत्तरपुस्तिका, विद्यार्थी हाजिर फाराम, खाली उत्तर पुस्तिका लगायतका कागजात र Coding गर्ने मेशिनसमेत बरामद भएको तथ्य बरामदी मुचुल्काबाट देखिन्छ। सो तथ्य प्रतिवादीले आयोग र अदालत समक्ष बयान गर्दासमेत स्वीकार गरेको अवस्था छ। परीक्षासँग सम्बन्धित उत्तरपुस्तिका लगायतका कागज होटलमा आफुखुशी खोल्नु परीक्षाको मर्यादा विपरितको कार्य हो। किटानी उजुरी र सोलाई समर्थन गर्ने खानतलासी बरामदी मुचुल्का, प्रतिवादीहरुको बयान एवम् अनुसन्धानको क्रममा बुझिएका मानिसहरुको कागज बेहोरासमेतबाट उक्त वारदात भएको तथ्य स्थापित हुँदा हुँदै सफाई हुने फैसला गरिएको छ।

उत्तरपुस्तिकाको सिलबन्दी खाम खोल्नु, Coding गर्नु र गर्न लगाउनुसम्मको प्रतिवादीहरुको उक्त कार्य स्वभाविक रूपमा परीक्षाको परिणाम फेरबदल गर्ने पूर्वावस्था भएको सामान्य तथ्यलाई पनि स्वीकार नगरी निजहरुको सो कार्यबाट प्रश्न पत्रको गोपनियता भङ्ग हुने र परीक्षाको परिणाम फेरबदल हुन सक्ने पूर्वावस्थाको सृजना नभएको भन्दै भएको उक्त फैसला त्रुटिपूर्ण छ। परीक्षा समितिका अध्यक्ष रामकुमार सिंहले अनुसन्धानको क्रममा यस आयोगमा बयान गर्दा सो परीक्षा सञ्चालन गर्न डा. मुक्तिनाथ भट्टराईलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको हो। सो परीक्षा सन्चालन गर्न मसँग सल्लाह लिनु भएन भनी लेखाएको बेहोरालाई अदालत समक्ष आई सनाखत गरेका छन्। त्यसै गरी उक्त प्रवेश परीक्षा उप-समितिका सदस्य प्रतिवादी नवीन भट्टराईले पनि यस आयोग समक्ष बयान गर्दा डा. भट्टराईको निर्देशन अनुसार सो कार्य भएको हो उक्त सिलबन्दी खाम खोल्दा म स्वयं पनि होटल कोठा भित्रै थिएँ भनी लेखाएको साविति बयान बेहोरा अदालतमा आई सनाखत गरेका छन्। डा.

मुक्तिनाथ भट्टराईले पनि अनुसन्धानको क्रममा बयान गर्दा प्रवेश परीक्षा उप-समितिका सदस्य नवीन भट्टराईले मैले दिएको निर्देशन अनुसार नै सो कार्य गरेका हुन भनी सो कसुर भएको तथ्यलाई स्वीकार गरी पोलपोल गरी बयान लेखाएको अवस्थामा ने.का.प. २०४०, नि.नं. १७३७ मा प्रतिपादित नजिर समेतको पालना नगरी यी प्रतिवादीहरूलाई कसुरबाट सफाई हुने गरी भएको विशेष अदालतको फैसला उल्टि गरी अभियोग माग दाबीबमोजिम गरिपाउँ भन्ने पुनरावेदन पत्र।

नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा दैनिक पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको मिसिल संलग्न प्रमाण कागजातहरूको अध्ययन गरी वादी नेपाल सरकारको तर्फबाट उपस्थित सहन्यायाधिवक्ता श्री राजनप्रसाद भट्टराईले परीक्षासँग सम्बन्धित उत्तरपुस्तिका लगायतका कागज होटलमा आफुखुशी खोल्नु परीक्षाको मर्यादा विपरीतको कार्य हो। किटानी उजुरी र सोलाई समर्थन गर्ने खानतलासी बरामदी मुचुल्का, प्रतिवादीहरूको बयान एवम् अनुसन्धानको क्रममा बुझिएका मानिसहरूको कागज बेहोरासमेतबाट उक्त वारदात भएको तथ्य स्थापित हुँदा हुँदै सफाई दिइएको छ। सिलबन्दी खाम खोल्नु, Coding गर्नु र गर्न लगाउनुसम्मको प्रतिवादीहरूको उक्त कार्य स्वभाविक रूपमा परीक्षाको परिणाम फेरबदल गर्ने पूर्वावस्था भएको सामान्य तथ्यलाई पनि स्वीकार गरिएको छैन। पुनः जाच लिँदा भएको खर्च पनि भ्रष्टाचार नै हो भनी बहस गर्नु भयो।

प्रवेश परीक्षा सम्पन्न भई सकेपछि उक्त परीक्षासँग सम्बन्धित शिलबन्दी उत्तरपुस्तिकाहरू रहेको खामको प्याकेट पूर्वान्वल विश्वविद्यालयको काठमाण्डौं स्थित सम्पर्क कार्यालयमा ल्याउनु पर्नेमा परीक्षाको परिणाममा फेरबदल गर्ने बद्रियतले आपसी सहमति गरी नवीन भट्टराईले होटलमा लगी उत्तरपुस्तिकाहरू रहेको शिलबन्दी खामको शिल तोडेको स्पष्ट देखिएकोले प्रतिवादीहरू प्रा.डा. राम कुमार सिंह, डा.मुक्तिनाथ भट्टराई र नवीन भट्टराईले दुषित मनसायद्वारा अभिप्रेरित भई भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १३ र दफा १७ को कसूरजन्य अपराधको ऐ. ऐनको दफा २१ बमोजिम उद्योग गरेको पुष्टि हुन आएकोले निजहरूलाई भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १३, दफा १७ तथा दफा २१ बमोजिमको कसुरमा सोही ऐनको दफा १३, १७ तथा २१ र दफा ३ (१) (घ) बमोजिम सजाय गरी उल्लिखित विगो रकम रु.३,२८,९५०।- (तीन लाख अठाईस हजार नौ सय पचास) जनही निज प्रतिवादीहरूलाई जरीवाना समेत गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको

आरोपपत्र भएको प्रस्तुत मुद्दामा विशेष अदालतले प्रतिवादीहरू उपरको आरोपपत्रको दावी पुग्न नसकी प्रतिवादीहरूले सफाई पाउने ठहराई फैसला भए उपर अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको यस अदालतमा पुनरावेदन परेको पाइयो।

पुनरावेदकको मुख्य पुनरावेदन जिकिरमा होटल भिजनको कोठा नं. ४०३ मा खानतलासी गर्दा उक्त ठाउँहरूबाट सो परीक्षासँग सम्बन्धित उत्तरपुस्तिका, विद्यार्थी हाजिर फाराम, खाली उत्तर पुस्तिका लगायतका कागजात र Coding गर्ने मेशिनसमेत बरामद भएको तथ्य बरामदी मुचुल्काबाट देखिन्छ। सो तथ्य प्रतिवादीले आयोग र अदालत समक्ष बयान गर्दासमेत स्वीकार गरेको परीक्षासँग सम्बन्धित उत्तरपुस्तिका लगायतका कागज होटलमा आफुखुशी खोलिनु परीक्षाको मर्यादा विपरितको कार्य हो। उत्तरपुस्तिकाको सिलबन्दी खाम खोल्नु, Coding गर्नु र गर्न लगाउनुसम्मको प्रतिवादीहरूको उक्त कार्य स्वभाविक रूपमा परीक्षाको परिणाम फेरबदल गर्ने पूर्वावस्था भएको परीक्षा समितिका अध्यक्ष रामकुमार सिंहले अनुसन्धानको क्रममा यस आयोगमा बयान गर्दा सो परीक्षा सञ्चालन गर्न डा. मुक्तिनाथ भट्टराईलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको हो। सो परीक्षा सन्चालन गर्न मसँग सल्लाह लिनु भएन भनी लेखाएको बेहोरालाई अदालत समक्ष आई सनाखत गरेका छन्। त्यसै गरी उक्त प्रवेश परीक्षा उप-समितिका सदस्य प्रतिवादी नविन भट्टराईले पनि यस आयोग समक्ष बयान गर्दा डा. भट्टराईको निर्देशन अनुसार सो कार्य भएको हो उक्त सिलबन्दी खाम खोल्दा म स्वयं पनि होटल कोठा भित्रै थिएँ भनी लेखाएको साविति बयान बेहोरा अदालतमा आई सनाखत गरेका छन्। डा. मुक्तिनाथ भट्टराईले पनि अनुसन्धानको क्रममा बयान गर्दा प्रवेश परीक्षा उप-समितिका सदस्य नविन भट्टराईले मैले दिएको निर्देशन अनुसार नै सो कार्य गरेका हुन भनी भनेको अवस्थासमेत हुँदाहुँदै प्रतिवादीहरूलाई कसुरबाट सफाई हुने गरी भएको फैसला उल्टि गरी अभियोग माग दाबीबमोजिम गरि पाउन जिकिर लिएको देखिन्छ।

पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय, चिकित्साशास्त्र संकाय अन्तर्गत मिति २०६८।४।३१ गते उपकुलपति महेश्वरमान श्रेष्ठको अध्यक्षतामा वसेको बैठकले चिकित्साशास्त्र संकाय अन्तर्गत संचालित B.P.H., B.Pharmacy, PBN, B.Sc Nursing शैक्षिक कार्यक्रमहरूको शैक्षिक सत्र ०६८।०६९ को नयाँ भर्ना तथा विश्वविद्यालयले सम्बन्धन प्राप्त क्याम्पसहरू मार्फत उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा विभिन्न छलफल तथा निर्णयहरू गरेको देखिन्छ। सो निर्णयको नि.नं. ४ मा प्रवेश परीक्षा व्यवस्थित गर्न उपकुलपतिको प्रत्यक्ष निगरानीमा रहने गरी चिकित्साशास्त्र

संकायका डीनको संयोजकत्वमा परीक्षा नियन्त्रक र सह-डीन वा सह-डीन नभएको अवस्थामा चिकित्साशास्त्र संकायका डीनबाट मनोनित वरिष्ठ शिक्षक रहने गरी ३ सदस्यीय चिकित्साशास्त्र संकाय प्रवेश परीक्षा समिति गठन गर्ने निर्णय भएको र नि.नं.५ मा सो मूलसमिति अन्तर्गत रहने गरी विभिन्न क्याम्पसको प्रिन्सिपल, शिक्षक तथा कर्मचारी गरी ७ सदस्य चिकित्साशास्त्र संकाय प्रवेश परीक्षा उप-समिति गठन गर्ने र सो समितिलाई प्रवेश परीक्षाको लागि प्रश्न पत्र निर्माण गर्ने, गराउने, प्रश्नपत्रको संपरीक्षण गर्ने गराउने, प्रवेश परीक्षा संचालन गराउने, उत्तर पुस्तिका परीक्षण एवं संपरीक्षण गर्ने गराउने, परीक्षाफल प्रकाशित गर्न आवश्यक कागजात तयार गरी मूल समितिलाई उपलब्ध गराउने समेतको अधिकार प्रदान गर्ने निर्णय भएको देखियो। सोही निर्णय अनुसार डा. भूपेन्द्रचरण श्रेष्ठको संयोजकत्वमा ७ सदस्य प्रवेश परीक्षा उपसमिति गठन गरेको र सो परीक्षा उपसमितिले मिति २०६८।५।२४ र २५ मा प्रवेश परीक्षा संचालन गरेको र परीक्षाफलसमेत प्रकाशित गर्ने निर्णय मिति २०६८।६।६ को प्रवेश परीक्षा समितिको बैठकले गरेको देखियो।

पहिलो प्रवेश परीक्षामा एकदमै न्यून विद्यार्थी भर्ना भएकोले दोस्रो प्रवेश परीक्षा संचालनको लागि प्रवेश परीक्षा समितिका संयोजक प्राध्यापक प्रा.डा. राम कुमार सिंहको संयोजकत्वमा बसेको मिति २०६८।८।१६ को बैठकले दोस्रो पटकको प्रवेश परीक्षा समितिका सदस्य डा. मुक्तिनाथ भट्टराईको संयोजकत्वमा डा. भूपेन्द्रचरण श्रेष्ठ, मोहनप्रसाद पोखरेल, नवीन भट्टराई, डा. रञ्जना शर्मा हुंगेल, श्रीमती कविता अधिकारीलाई सदस्य र गिरीराज कोइराला सदस्य सचिव रहने गरी ७ सदस्यीय प्रवेश परीक्षा उप-समिति गठन गर्ने गरी निर्णय भएको पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको निर्णय पुस्तिका (माईनुट बुक)बाट देखिन्छ। सो निर्णयले सो समितिलाई पश्चपत्र तयार गर्ने, परीक्षा संचालन गराउने र नतिजा प्रकाशन गर्नेसम्मको जिम्मेवारी तोकिदिएको देखिन्छ। सोही अनुरूप चिकित्साशास्त्र संकाय अन्तर्गतका शैक्षिक कार्यक्रमहरू B.Sc Nursing, PBN, B.Pharmacy र BPH का दोस्रो पटकको प्रवेश परीक्षा मिति २०६८।८।२४ र २५ गते काठमाडौं, पोखरा, राजविराज, बिराटनगर, जनकपुर, नेपालगंज, भरतपुर र बुटवलमा गरी जम्मा ८ वटा केन्द्रहरूमा संचालन भएको देखिन्छ।

डा. मुक्तिनाथ भट्टराई प्रवेश परीक्षा उप-समितिका संयोजक र नवीन भट्टराई सदस्य रहेको देखियो। होटलमा बसी कोडिङको लागि उत्तरपुस्तिकाको शिल खोलेको भनी प्रतिवादी नवीन भट्टराईले स्वीकार गरेको र डा.मुक्तिनाथ भट्टराईले पनि उक्त परीक्षाका उत्तरपुस्तिका

काठमाडौं पठाउने र सो संकलन गर्ने Focal Person को रूपमा काठमाडौं खटिएका नवीन भट्टराईलाई अह्राइएको थियो, परीक्षा समितिका अध्यक्ष डीनज्यूसंग परामर्श गरी उहाँकै आदेशमा नवीन भट्टराईलाई बिधिवतढंगले उत्तरपुस्तिका कोडिङ गर्ने काम गर्दै गर्न फोन मार्फत भनेको हुँ भनी अधिकार प्राप्त अधिकारी तथा अदालतमा गरेको बयानमासमेत उल्लेख गरेबाट संयोजकको निर्देशन अनुसार नै कोडिङको लागि उत्तरपुस्तिका खोलिएको देखिन आयो। उत्तरपुस्तिका कोडिङ गर्ने कार्य यस्तो तथा यसरी मात्रै गर्न सक्ने भन्ने निश्चित कार्यविधि भएको देखिएको छैन। कोडिङ हुनैपर्ने बाध्यात्मक कार्यविधिको स्पष्टताको पुष्टि वादीद्वारा गरेको पनि देखिदैन। विश्वविद्यालयको प्रवेश परीक्षा जस्तो गहन विषयको परीक्षामा उत्तरपुस्तिका परीक्षण गर्न कोडिङ विना सम्भव पनि देखिदैन। प्रतिवादी नवीन भट्टराई प्रवेश परीक्षा उप-समितिका सदस्य रहेको र कोडिङको काम गर्न प्रवेश परीक्षा उप-समितिका संयोजकले नवीन भट्टराईसमेतलाई जिम्मेवारी दिएको देखिन्छ। परीक्षा संचालन गर्ने क्रममा नवीन भट्टराईलाई Focal Person को रूपमा काठमाडौं खटाएको देखियो। निज काठमाडौं मिति २०६८।८।२३ मा आएको र सो समयमा पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयमा तालाबन्दी रहेको कारण होटलमा बस्नु परेको भनी निजले विशेष अदालत समक्ष बयान गरेको देखिन्छ। Focal Person को रूपमा रहेका नवीन भट्टराईले विभिन्न परीक्षा केन्द्रबाट उत्तरपुस्तिकाहरू प्राप्त गर्न, सुरक्षित ठाउँमा कोडिङको काम गर्न डीन तथा सो परीक्षा उप-समितिका संयोजकले दिएको निर्देशन अनुसार काम गरेको भनी भनिरहेको र सो कुरालाई परीक्षा उप-समितिका संयोजकले समर्थन गरेको अवस्था देखिइरहेको छ।

का.जि.,का.म.न.पा. वडा नं.९ स्थित होटल भिजन नेपाल प्रा.लि.को कोठा नं.४०३ प्रतिवादी नवीन भट्टराईले बुक गरेको र त्यही आफू बसी परीक्षासंग सम्बन्धित आफ्नो जिम्माको उत्तरपुस्तिकाहरू राखेको कुरामा विवाद देखिएन। आफ्नो जिम्माको परीक्षासँग सम्बन्धित उत्तरपुस्तिका तथा सोसँग सम्बन्धित कागजातहरू प्रतिवादीले बुक गरेको होटलमा राख्न नसक्ने भन्ने कहि कतैबाट स्थापित पनि छैन। परीक्षासँग सम्बन्धित पदाधिकारीले अवस्था अनुसार परीक्षाको गोपनियता तथा संवेदनशीलतालाई ध्यानमा राख्दै सोको लागि उचित निर्णय गर्न सक्ने नै मान्नु पर्छ। "प्रतिवादी नवीन भट्टराईले होटलमा लागि उत्तरपुस्तिकाको सिल तोडेको भएपनि त्यसले गोपनियता भंग हुने होईन, उक्त सिल सुरक्षाको लागि लगाईएको हो र प्रतिवादी नवीन भट्टराईले उक्त प्रवेश परीक्षाको परिणाम फेरबदल गर्न

सक्ने होइन, किनकी उक्त उत्तरपुस्तिका कम्प्यूटरले जाँच गर्ने हो, परीक्षाको गुरुत्वको हिसावले पनि परिणाम फेरबदल गर्नु पर्ने होईन" भनी डीनले आफ्नो बयानमा उल्लेख गरेको देखिन्छ। उत्तरपुस्तिकाको व्यवस्थापन परीक्षा उपसमितिका जिम्मेबार पदाधिकारीद्वारा होटलमा गरिएको कोडिङको कार्यलाई गैरकानूनी मान्न मिल्ने देखिदैन।

भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १३ मा प्रश्नपत्रको गोपनीयता भंग गर्ने वा परीक्षाको परिणाम फेरबदल गर्नेलाई सजाय अन्तर्गत "सरकारी निकाय वा सार्वजनिक संस्थाबाट सञ्चालन गरिने परीक्षाको प्रश्नपत्र निर्धारित समयभन्दा अगावै अधिकार प्राप्त अधिकारीले विशेष परिस्थिति परेको कारण जनाई खोलेमा वा खोल्न लगाएमा बाहेक कुनै राष्ट्रसेवकले आफू वा अरू कुनै व्यक्तिलाई गैरकानूनी लाभ पुऱ्याउने बदनियतले कुनै पनि प्रकारले त्यस्तो प्रश्नपत्रको गोपनीयता भंग गरेमा वा गर्न लगाएमा वा परीक्षाको परिणाममा फेरबदल गरेमा वा गर्न लगाएमा त्यस्तो राष्ट्रसेवकलाई तीन महिनादेखि एक वर्षसम्म कैद र पाँच हजार रुपैयाँदेखि दश हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुनेछ।" भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। कम्प्यूटर प्रणालीद्वारा परीक्षण गरिने उत्तरपुस्तिकाहरू कोडिङ गर्ने उद्देश्यले उत्तरपुस्तिकाको सिलबन्दी खाम खोल्नेसम्मको मात्र कार्य प्रतिवादीद्वारा गरेको पुष्टि भएको अवस्थामा प्रतिवादीहरूबाट भ्रष्टाचारको कार्य गरेको भनी मान्न मिल्ने देखिदैन। भ्रष्टाचार नैतिक पतन देखिने गम्भीर प्रकृतिको कसूर हो। फौजदारी कसूर प्रमाणद्वारा सुस्पष्ट रूपमा स्थापित भएको अवस्थामा मात्र प्रतिवादीलाई दोषी मान्न सकिन्छ। प्रचलित कानूनको बाध्यात्मक व्यवस्थाको उलंघन तथा कानूनले गर्न भनेको कुराको पालना नगरेमा मात्र फौजदारी दायित्वको सृजना हुन्छ। फौजदारी दायित्वको पुष्टि नभइकन दोषी ठहर गर्न विधिशास्त्रले दिंदैन। प्रतिवादीको मनसाय तथा कार्य अनियमितता गर्ने तथा भ्रष्टाचार गर्ने प्रति उन्मुख नदेखिइ उत्तरपुस्तिकाको coding सँग सम्बन्धित रहेको देखिँदा प्रतिवादीहरूको कार्य फौजदारी दायित्वबाट मुक्त देखियो। गैरकानूनी लाभ वा हानी पुऱ्याउने कार्य के कसरी भयो भन्ने कुराको पुष्टि हुन सकेको अवस्थासमेत नहुँदा प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादीहरूको संलग्नता पुष्टि हुन आएको देखिदैन। भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १७ मा सार्वजनिक सम्पत्तिको हानि नोक्सानी गर्नेलाई सजायः भन्ने शिर्षकमा "कुनै राष्ट्रसेवकले आफ्नो ओहदाको वा सो सम्बन्धी कर्तव्य पालन गर्दा नेपाल सरकार वा सार्वजनिक संस्थाको सम्पत्तिको लापरवाही वा बदनियत गरी हिनामिना, हानि नोक्सानी वा दुरुपयोग गरे गराएमा वा मासेमा वा

निजी प्रयोगमा लगाएमा निजलाई कसुरको मात्रा अनुसार दफा ३ बमोजिमको सजाय हुनेछ र त्यसरी हिनामिना, हानि नोक्सानी वा दुरुपयोग गरेको वा मासेको वा मास्न दिएको सम्पत्ति पनि निजबाट असूल उपर गरिनेछ।" भन्ने उल्लेख भएको देखिन्छ। प्रतिवादी नवीनकुमार भट्टराईलाई जिम्मा दिएको उत्तरपुस्तिकाहरु कम्प्युटरबाट परीक्षण गर्ने उद्देश्यको लागि प्रतिवादीले बुकिङ गरेको होटलको कोठामा कोडिङ गर्ने प्रयोजनका लागि उत्तरपुस्तिकाको खाम बन्दी खोल्नेसम्मको कार्यबाट प्रश्न पत्रको गोपनियता भंग, परीक्षाको परिणाममा फेरवदल हुन सक्ने पूर्वावस्थाको श्रृजना र सोबाट उक्त दफा १७ बमोजिम पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको सम्पत्तिको हानी नोक्सानी हुन सक्ने स्थितिको श्रृजना हुने सक्ने देखिदैन। यसरी हेर्दा प्रतिवादीहरुको कार्य भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ विपरीतको कार्य मात्रा मिल्ने देखिएन। अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले सम्बन्धित उत्तरपुस्तिकाहरुसमेत आफ्नो कब्जामा लिएबाट पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको कार्यकारी परिषदको मिति २०६८।९।२९ को बैठकबाट उक्त B.Sc. Nursing को दोस्रो पटक लिएको प्रवेश परीक्षा रद्द गर्नुपर्ने परिस्थितिको श्रृजनासमेत भएको देखियो। यसरी प्रतिवादीहरुको कार्य भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १३, १७, र २१ प्रतिकूल देखिन नआएको हुँदा प्रतिवादीहरुलाई अभियोग दावीबमोजिम सजाय गरि पाऊ भन्ने पुनरावेदकको जिकिरसंग सहमत हुन सकिएन।

उपर्युक्त विवेचित आधार कारणबाट विशेष अदालतबाट मिति २०७०।२।९ मा प्रतिवादीहरु उपरको आरोपपत्रको दावी पुग्न नसकी निजहरुले सफाई पाउने ठहराई गरेको फैसला मिलेको देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदक वादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार बुझाईदिनू।

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत: रामप्रसाद पौडेल

कम्प्युटर टाईप गर्ने: विष्णुदेवी श्रेष्ठ

इति संवत् २०७२ साल असौज १७ गते रोज १ शुभम् .....